

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 4, letnik XXIII.

oktober 2024

Vsebina

<i>mag. Janja Ravnikar:</i>	Uvodnik	3
<i>Marcela Krt:</i>	AFS Ozara Kranj na Portugalskem	3
<i>Tomaž Gantar:</i>	Sava Kranj na CIOFF® festivalu Festimaiorca 2024	5
<i>Rok Mihevc:</i>	FS Klas na Poljskem	6
<i>Nadja Kranjc:</i>	Marolt na festivalu New Born Kosova Festival	8
<i>Marjan Malek:</i>	KUD Franc Ilec na festivalu COFA	9
<i>Štefan Huzjan:</i>	Emonci razstavili svoje kostume	10
<i>Darja Eterovič:</i>	Načrtovane prireditve FS Sava Kranj	11
	Napoved prihajajočih dogodkov	11
<i>Foto: arhiv skupine:</i>	Oblačilna razstava Emoncev	12
<i>Foto: arhiv skupine:</i>	FS Sava na Portugalskem	12

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
Glavni trg 7
p. p. 173
4000 Kranj
e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:

glavna urednica
član
član

mag. Janja Ravnikar
Božidar Fabjan
Štefan Huzjan

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Polhov Gradec. Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske.

Uvodnik

V tokratni številki Biltena prostor v glavnem namenjamo festivalskemu dogajanju, ki so ga poleti doživljale naše skupine. Med njih spada tudi festival *Sosedje*, ki si je tokrat konec junija nadel ime *Susjedi*, saj je to leto potekal na sosednjem Hrvaškem. Udeležila se ga je folklorna skupina iz belokranjske Vinice. Škoda je le, da so vse skupine, tako slovenska kot avstrijska, italijanska in madžarska, spale vsaka v svojem kraju, slovenska v Osijeku, in tako skoraj ni bilo skupnega druženja. Na vsakem festivalu zmeraj bolj ugotavljamo, kako je to pomembno in koliko to pomeni skupinam, kar je razvidno tudi iz tokratnih člankov. Pišemo pa tudi o emonski razstavi in Savinemu praznovanju. Imejte prijetno branje in uspešno sezono nastopov. In ne pozabite prosim izpolniti festivalskih CIOFF® vprašalnikov.

mag. Janja Ravnikar, predsednica ZLTSS

AFS Ozara Kranj na Portugalskem

V prvi polovici meseca julija smo Ozarčani slovensko kulturo – ples, petje, oblačila, običaje – ponesli v jugozahodno Evropo – na Portugalsko, v mesto Cantanhede. Mednarodni folklorni festival FOLK Cantanhede, ki je v tem mestu potekal že 17., se je odvijal med 6. in 14. julijem. Poleg Slovenije so se na festivalu predstavljale še Brazilija, Kazahstan, Francija, Indonezija, Mehika, Portugalska, Srbija, Španija in Tajvan.

Turnejo smo otvorili dan pred pričetkom festivala, ko smo se v zgodnjih jutranjih urah s tremi kombiji odpeljali do letališča Treviso in se vkrcali na letalo do Porta. V drugo največje mesto na Portugalskem smo prišli v zgodnjih popoldanskih urah. Že v avtobusu smo bili seznanjeni z znamenitostmi, mimo katerih nas je vodila pot, v spominu pa nam je ostal dvonadstropni most Ludvika 1., ki je bil ob svoji gradnji najdaljši most te vrste na svetu. V slabih dveh urah smo začutili utrip mesta, se sprehodili po ozkih uličicah, poslušali ulične glasbenike, se naužili tipične portugalske arhitekture ter okusili hrano tamkajšnjih restavracij. Po slabih dveh urah vožnje smo prispeli do našega portugalskega doma, do osnovne šole, kjer nas je pričakala vodička Beatriz. Z vso prtljago,

nošami, rekviziti in instrumenti nas je peljala do zadnjih enot učilnic, ki so za čas festivala postale sobe. Naša enota je bila sestavljena iz dveh učilnic – sob in ločenih stranišč. Do tušev, ki so bili skupni, smo se morali sprehodili čez celotno šolsko ozemlje. Kmalu po namestitvi so imele predsednica in mentorici uvodno srečanje z direktorjem festivala, nato pa smo vsi skupaj odšli do jedilnice, kjer nas je čakala večerja.

Cantanhede je mesto v okrožju Coimbre in se nahaja le 25 km od plaž na atlantski obali. Samo mestno jedro ne ponuja veliko – velik pravokoten trg z mestno hišo, cerkvijo in bivalnimi stavbami ter nedaleč od središča lep in miren park. V času našega bivanja je bilo mesto bolj kot ne mrtvo – na ulicah ni bilo mogoče srečati domačina, spominke si je bilo mogoče kupiti v neki »kitajski trgovini«, zaradi pomanjkanja lokalov, restavracij in kakšnega dogajanja pa smo se družili kar pri naši »hišici«. Organiziran smo imeli voden ogled po vinski kleti, predzadnji dan festivala pa smo vse skupine skupaj tradicionalno posadile drevo v bližnjem botaničnem vrtu. V okviru festivala smo si ogledali bližnje mesto Coimbra, ki je pomembno izobraževalno mesto, odpeljali pa so nas še do obalnega mesta Tocha, kjer smo uživali v visokih valovih mrzlega atlantskega oceana in si lahko ogledali tradicionalno lovljenje rib.

Pred samim pričetkom festivala smo dobili natančno zasnovan urnik z datumi, urami in kraji dejavnosti, vsako jutro po zajtrku pa so imele predstavnice naše skupine sestanke z vodilnimi, kjer so izvedele vse pomembnejše informacije, si izmenjali kritike oz. pohvale itd. Nastopali smo na različnih lokacijah, z nastopi pa smo našo kulturo tamkajšnjim ljudem predstavili vsak dan; tistim nekaj domačinom smo se prvi dan predstavili v povorki, kjer smo na koncu pred mestno hišo z dvigom slovenske zastave ponosno zapeli našo himno, s petjem smo dekleta našo skupino predstavila pri nedeljski sv. maši, s petjem, plesi in animacijami smo bolnikom iz bližnje bolnišnice in vrtčevskim otrokom popestrili popoldan, predzadnji večer pa smo se ob glavnem trgu skupine druga drugi predstavile s kratko animacijo. Na večini nastopov smo se publiki predstavili v (za nas) poznih urah – nastopi so se začeli po 22. uri. Večinoma smo nastopali na manjših odrih: na igrišču, v majhnih vasicah, ob župnišču, v dvorani župnišča, na trgu, na križišču, za cerkvijo ... Naša zavzeta in nadvse skrbna vodička je vedno odlično poskrbela za nas. Poskrbljeno je bilo za vodo, na sam kraj nastopa smo se vedno pripeljali že napravljeni, tam smo odplesali in se odpeljali nazaj do »hiše«. Povsod je bilo sicer kar nekaj čakanja, a to pač sodi zraven. Na skoraj

vseh nastopih smo nastopali s še kakšno skupino, tako da smo imeli priložnost spoznati njihovo kulturo in ples. Zadnja dva dneva sta nas čakala najpomembnejša nastopa – nastop na glavnem trgu mesta Tocha, kjer se je pred pričetkom koncerta iz vsake skupine z zastavo predstavil po en par, ter zaključni gala koncert, na katerem smo se na glavnem trgu gostujočega mesta predstavile vse skupine festivala.

Naša odprtost, dobra volja in želja po dodatnih oz. večjih porcijah obroka (po portugalsko *mais, mais*) so nas dobro zapisali pri tamkajšnjih kuharicah, v naše prostore so zelo rade zahajale čistilke, pohvaljeni tako za izvedene nastope in hkrati našo odprtost in družabnost pa smo bili tudi s strani vodij festivala.

Festival v Cantanhede nam bo ostal v spominu zaradi dobre organizacije festivala, izredno motivirane, skrbne, simpatične in zavzete vodičice ter nastopov, na katerih nam je publika s smehom, dobro voljo in glasnimi aplavzi pokazala, da naše delo ni zaman. Kar pa že več let pogrešamo na tovrstnih festivalih, so druženja v obliki organiziranih zabav, kjer bi se lahko povezali z drugimi skupinami. Festival nam bo zagotovo ostal v lepem spominu, saj smo spletli nekaj novih vezi, obiskali lepa mesta, plavali v oceanu, ponovno potovali skupaj, naredili ogromno lepih spominov, predstavljali našo bogato in edinstveno kulturo ter navsezadnje še bolj okrepili vezi znotraj skupine.

Marcela Krt

Sava Kranj na CIOFF® festivalu Festimaiorca 2024

Folklorna skupina Sava iz Kranja se je v času od 18. do 26. julija 2024 z 31-člansko zasedbo plesalcev, godcev in tamburašev Biserica udeležila 48. mednarodnega CIOFF® folklornega festivala FESTIMAIROCA v mestu Figueira da Foz na Portugalskem.

Na festivalu smo izvedli 6 nastopov v 3 različnih mestih: Maiorca, Arganil, Figueira da Foz. Nastopi so se pričenjali šele ob 22h. Vse 30-minutne nastope smo izvedli v enem samostojnem kosu, tako da smo izvedli po 3 (enkrat pa celo 4!) koreografije zaporedoma! Na otvoritvi festivala v mestu Maiorca in na zaključku festivala v Figueiri da Foz

smo izvedli tudi 2 nastopa po 15 minut ter imeli še 3 popoldanske nastope v mestnem parku in 2 krajši paradi. Na festivalu smo se tako po večkrat predstavili z dvema koreografijama gorenjskih plesov, prekmurskimi, štajerskimi, belokranjskimi, goriškimi in istrskimi plesi.

Vsi nastopi so bili izredno dobro obiskani, saj so bila vsa sedišča vedno popolnoma zasedena, veliko ljudi pa je nastope spremljalo tudi stoji, tako da lahko ocenimo, da si je vsak nastop v povprečju ogledalo okoli 1000 gledalcev. Organizator je zelo dobro poskrbel za odrsko tehniko, prav tako so vse nastope prenašali v živo na svoji Facebook strani in tudi sproti vsak dan objavljali profesionalne fotografije nastopov vseh skupin. Poleg nas in domačinov so sodelovale še skupine s Poljske, Srbije, Čile in Urugvaja.

Nastanjeni smo bili v šolskem kompleksu, v učilnicah s po 8 posteljami, s skupnimi sanitarijami, prav tako je bilo poskrbljeno za prehrano 3x na dan za vse skupine v šolski menzi. Glede na to, da smo na Portugalsko leteli z letalom, je organizator poskrbel za vse avtobusne transferje. Organizatorji pa poleg samih nastopov žal niso poskrbeli za kakšno spremljevalno dejavnost – ne za ogleda, delavnice, niti za organizirano skupno druženje skupin ... A glede na to, da smo bili čez dan večinoma prosti, smo lahko vsak dan izvedli vajo za večerni nastop, si privoščili kopanje na mestni plaži in sami organizirali še 2 izleta v bližnjo Coimbro ter v Tomar in romarsko središče Fatima.

Tomaž Gantar, umetniški vodja FS SAVA Kranj

FS Klas na Poljskem

Folklorna skupina Klas iz Horjula je v začetku avgusta nastopila na 5-dnevem mednarodnem folklornem festivalu na Poljskem, natančneje v mestu Ozarow Mazowicki, ki leži v predmestju Varšave. To je bila tudi prva mednarodna turneja oz. festival, ki se jo je skupina udeležila preko organizacije CIOFF®.

V soboto, 27. julija smo se v zgodnjih jutranjih urah odpravili na dolgo pot. Seveda smo potovanje do Poljske izkoristili tudi za turistično-zabavni program in se na poti ustavili in prenočili tudi v Bratislavi na

Slovaškem in v Krakovu na Poljskem, četrti dan našega potovanja pa dospeli do gostiteljev. Že ob prihodu do prenočišča smo bili pozitivno presenečeni, saj smo bili nastanjeni v čudovitem hotelu s sobami po dve osebi in samopostrežnim zajtrkom, kosilom in večerjo.

Prvi večer smo se z organizatorji in udeleženci dodobra spoznali na spoznavnem večeru. Po gala in vrhunski večerji smo se učili ples različnih držav in že stkali prva poznanstva. Festivala smo se udeležili trije narodi. Gostitelji Poljaki oz. Folklorna skupina Ożarowiaczy, Čehi iz mesta Stražnice blizu Brna oz. Folklorna skupina Demižon in mi, Slovenci. Ves čas festivala pa je bilo v zraku, ali se nam bodo le pridružili tudi Senegalc, ki so bili prav tako predvideni kot udeleženci. Na koncu jih nismo videli, saj so tisti dan, ko bi morali biti že na Poljskem, sporočili, da nimajo denarja za letalske karte oz. imajo težave v tranzitu.

Kakorkoli, tudi brez afriških ritmov je bilo na festivalu izredno živahno in tudi prizorišča so bila različna – dva nastopa na odru na prostem, en v dvorani kulturnega doma in en v hotelu. Še bolj zanimiva so bila imena mest, kjer smo nastopali. Še najbolj smo si zapomnili *Stare Babice*. Vsak nastop je trajal 20 minut, po enem izmed nastopov pa smo slovenske ples učili tudi goste festivala.

Dnevi niso bili namenjeni samo nastopanju, organizatorji so se namreč zelo potrudili in pripravili pestre dejavnosti za udeležence festivala. Eno dopoldne je bilo namenjeno obisku glavnega mesta Poljske – Varšave, in to prav na dan, ko so se Poljaki spominjali Varšavske vstaje v času 2. svetovne vojne, kar se je čutilo tudi v utripu mesta in v pripadnosti njenih prebivalcev. Ob peti uri popoldne so se na ulicah ustavili ljudje in promet, sirene so naznanile spomin na več kot 18.000 padlih vojakov in 120.000 civilnih žrtev. Eno dopoldne je bil v načrtu tudi obisk bazena, a je hladno vreme hotelo drugače. Pa smo ta čas izkoristili za vajo na parkirišču hotela, vsako prosto uro pa tudi za odbojko in nogomet.

Zadnji dan smo se vsi udeležili tudi svete maše, ki je bila del mednarodnega festivala. Pri njej smo s pesmijo sodelovali tudi Slovenci, na koru smo pod vodstvom organista Luka Šviglja zapeli Marijino pesem. V cerkvi Božjega usmiljenja nas je nagovoril domači župnik, ki nam je izrekel toplo dobrodošlico. Popoldne je z vsemi udeleženci sledila povorka po ulicah, zaključni del festivala in poslovilna večerja. Ta je minila z malce grenkim priokusom, saj so se s Poljaki in

Čehi v teh dneh spletle prijateljske vezi, ki nam jih na srečo še naprej pomagajo vzdrževati socialna omrežja.

Članek bi radi izkoristili tudi za zahvalo mentorici Mariji Čipić Rehar, ki nas je v zadnjih mesecih skrbno pripravljala na turnejo, predsedniku Prosvetnega društva Horjul Klemnu Černigoju za odzivnost in pomoč pri organizaciji ter sponzorjem Plevnik d.o.o., Ventus d.o.o. in Metrel d.o.o. za donacijo.

Rok Mihevc

Marolt na festivalu New Born Kosova Festival

Letos smo se Maroltovci odpravili na dokaj mlad festival na Kosovo, ki je potekal od 9. do 13. avgusta. Na pot smo se zaradi dolge vožnje z avtobusom odpravili že v sredo, 7. avgusta v nočnih urah. Po približno 15-urni vožnji smo prispeli v prestolnico Kosova – Prištino. Tam smo se namestili v študentskem domu in si vzeli nekaj časa za počitek, preden smo odšli v mesto. Skupaj smo se sprehodili do Narodne knjižnice Kosovo, ki jo je zasnoval hrvaški arhitekt Andrija Mutnjaković, ter do Katedrale svete Matere Terezije, kjer smo se povzpeli na zvonik in ob sončnem zahodu občudovali prelep razgled na mesto. Že takoj smo začutili pravi utrip Prištine vse od presenetljivo nizkih cen hrane v restavracijah do burnega nočnega življenja.

Naslednji dan se je začelo zares. Okoli desete ure zjutraj smo se vsi udeleženci zbrali pred študentskim domom, od koder so nas organizatorji razporedili po avtobusih in nas odpeljali na prvo prizorišče festivala v mesto Podujevë. Tam smo se takoj po kosilu pripravili za povorko po mestu in večerni nastop. Po nastopu so nam organizatorji pripravili skupni *after party*, na katerem smo se lahko plesalci iz vseh skupin bolje spoznali. Poleg nas so na festivalu sodelovale še folklorne skupine s Češke, Hrvaške, Litve, Mehike, Romunije, Španije, Turčije in Ukrajine.

Naslednji dan smo se ob desetih zopet odpravili na novo lokacijo, tokrat na zahod Kosova v mesto Dečan. Tako kot prejšnji dan smo se po kosilu pripravili na povorko in večerni nastop.

Tretji dan festivala smo se ob desetih odpravili izpred študentskih domov, tokrat v prelepo mesto Prizren na jugu Kosova. Ko smo prispeli v mesto, smo najprej nastopili v nakupovalnem središču, potem pa so nas peljali v center, kjer smo imeli nekaj časa za sprehod po mestu, preden smo se v povorki odpravili do prizorišča večernega nastopa.

Četrty in peti dan festivala sta potekala v Prištini. Četrty dan smo se popoldne v povorki sprehodili skozi mesto do lokacije, kjer smo zvečer nastopili. Po nastopu so nam organizatorji zopet pripravili skupni *after party*.

Zadnji dan so se zjutraj štirje naši člani odpravili na slovensko veleposlaništvo, kjer jih je sprejela mag. Minca Benedejčič, popoldne pa je vse udeležence festivala na protokolarnem sprejemu nagovoril kosovski premier Albin Kurti in namestnica ministra za zunanje zadeve in diasporo Lisa Gashi. Temu je sledilo nekaj prostega časa za skok po nakupih in večerni nastop, po koncu katerega smo vse folklorne skupine na odru zaplesale skupni zaključni ples festivala, prav tako pa so takrat razglasili zmagovalko festivala: folklorno skupino iz Mehike. Po nastopu smo se vrnili k študentskemu domu, kjer so nam organizatorji pripravili zaključni gala *after party*, po katerem smo se odpravili na pot proti Sloveniji. Za vse obroke in zadostno količino vode so poskrbeli organizatorji, za kar smo jim zelo hvaležni. Kljub temu, da smo imeli dokaj malo prostega časa in da je organizacija festivala na trenutke malo šepala, smo se s Kosova vrnili s prečudovito novo izkušnjo!

Nadja Kranjc

KUD Franc Ilec na festivalu COFA

Občina Mala Subotica in FS KUU Zvon Mala Subotica sta povabila našo »FS KUD Franc Ilec« Loka - Rošnja na Mednarodni folklorni festival COFA, kjer smo nastopali v ponedeljek, 8. 7. 2024 ob 20. uri pred Kulturnim domom v Mali Subotici. Na festivalu so nastopile CIOFF® folklorne skupine iz Peruja, Indije, Nemčije, Bolgarije, poleg njih pa tudi naša skupina in FS KUU Zvon. V povorki od šole do kulturnega doma so igrali godci ljudskih viž našega KUD-a. Tudi naš nastop je bil prav lepo sprejet med gostujočimi folklornimi skupinami in

seveda s strani organizatorja folklornega festivala hrvaškega združenja COFA. Naša skupina je utrdila 26-letno pobratenje kulturnih društev, KUU Zvon Mala Subotica in našega. Navedeni festival je potekal od 7. – 12. julija 2024 v mestu Varaždin, mestih in občinah v Varaždinski, Krapinsko - zagorski in Medžimurski županiji.

Marjan Malek

Emonci razstavili svoje kostume

Člani folklorne skupine Emona smo ponovno prijetno presenetili, tokrat z razstavo svojih lepih kostumov iz druge polovice 19. stoletja. Dogodek smo izvedli na dan, ko so prebivalci ljubljanskega Šentvida praznovali god Sv. Vida in v okviru napovedane prireditve *Tednov ljubiteljske kulture 2024*. Dvorano v Ljudskem domu Šentvid smo zavzeli folklorniki v nedeljo, 16. junija ob 9. uri odprli za obiskovalce. Po končani nedeljski maši, ki sta se je udeležila tudi dva para v kostumih iz okolice Trsta in Prekmurja, so nas obiskali tudi številni udeleženci nedeljske maše. Na prireditvi jih je pred koncem maše blagohotno opozoril tudi župnik Ivan Jagodic, ko je omenil, da so folklorniki v Ljudskem domu pripravili zanimivo kulturno prireditev z naslovom *Razstava folklornih kostumov*.

Za kar najboljšo podobo razstave je v soboto poskrbel sedemčlanska skupina, ki je pripeljala lutke, kostume, številne rekvizite, pokrivala, obutve, počistila dvorano in ustvarila poučno scensko podobo oblačilne kulture v 2. polovici 19. stoletja. Dvorana je bila v nedeljo polna raznovrstnih ženskih, moških in otroških folklornih kostumov za na ogled.

Za organizacijo razstave in vodenje vedoželjnih obiskovalcev po razstavi je poskrbel Ljubinica Huzjan. Predstavila jim je panonski, alpski in primorski kulturni prostor v času Avstro-Ogrske z vidika oblačenja ob različnih letnih časih in pomembnejših praznikih ter običajih. V predstavljanih oblačilih, ki jih še hranimo v naši garderobi, smo člani FS Emona desetletja plesali na odrih za javnost doma in po svetu, na festivalih CIOFF®. Tako smo ohranili kulturno dediščino za vse, ki še plešemo in novim članom skupine, ki bodo plesali, ko bomo mi zapustili

plesne odre. Obiskovalci so zadovoljno zapuščali dvorano, saj so z nami številni zaplesali, marsikaj novega videli in koristnega izvedeli.

Štefan Huzjan

Načrtovane prireditve FS Sava Kranj

Folklorna skupina Sava iz Kranja v letošnjem letu praznuje 75. obletnico delovanja. Osrednje praznovanje bo slavnostni koncert v nedeljo, 10. novembra 2024, v Prešernovem gledališču Kranj.

Praznovanje bodo popestrili z izvedbo tradicionalnega pohoda na Sv. Jošt nad Kranjem konec meseca novembra, s katerim tudi obeležujejo prvi nastop FS Sava Kranj, ki je bil 29. novembra 1949.

Častitljiv jubilej delovanja bo Folklorna skupina Sava Kranj obogatila z otvoritvijo razstave folklornih kostumov FS Sava Kranj z naslovom "V nošo odeti od glave do pet, za plesat na odru smo vedno ogret", s podnaslovom "Moda kostumske podobe FS Sava Kranj skozi čas" na tradicionalnem Stražiškem kulturnem tednu, ki bo potekal od 2. do 7. decembra 2024 v Šmartinskem domu Stražišče. Praznovanje 75. obletnice delovanja FS Sava Kranj in zaključek Stražiškega kulturnega tedna bodo folklornice in folklorniki sklenili z izvedbo samostojnega celovečernega nastopa na odru Šmartinskega doma v soboto, 7. 12. 2024.

Predvidoma v soboto, 11. 1. 2025 bo na odru Kulturnega doma Reteče Folklorna skupina Sava Kranj sodelovala na tradicionalnem ponovoletnem koncertu tamburaške skupine Bisernica iz Reteč pri Škofji Loki.

Darja Eterovič, FS SAVA Kranj

Napoved prihajajočih dogodkov

V soboto, 26. 10. 2024 bo FS KUD FS »Franc Illec« organizirala Mednarodno srečanje folklornih skupin »Večer ob Dravi« Hrvaške in Slovenije v Kulturnem domu Rošnja. Pričakujemo prijave folklornih skupin.

Marjan Malek, predsednik KUD-a

Oblačilna razstava Emoncev (foto: arhiv skupine)

FS Sava na Portugalskem (foto: arhiv skupine)